MEMO

Aan	De gemeenteraad
Van	Het college
Kopie aan	
Datum	10 oktober 2023
Betreft	Verkennen van mogelijkheden naar de RES 2.0

Doel voor de RES 2.0

Sinds de totstandkoming van de RES 1.0 zijn er nieuwe ontwikkelingen, kennis en ervaringen opgedaan. Dit leidt tot de vraag of er een herijking van de RES nodig is? De uitkomst van een herijking van de RES kan zijn dat de in de RES 1.0 vastgestelde zoekgebieden en uitgangspunten voor duurzame opwek worden bijgesteld of heroverwogen.
Op 19 oktober a.s. willen we samen verkennen wat goed zou kunnen zijn voor Opmeer. Het college kan met de input van de raad dan een voorstel uitwerken richting einde van dit jaar.

Terugblik op de RES 1.0 (2021)

In de eerste fase zijn de zoekgebieden binnen de gemeente geconcretiseerd. In de RES 1.0 zijn toen de volgende zoekgebieden opgenomen:

Zoek gebied 8

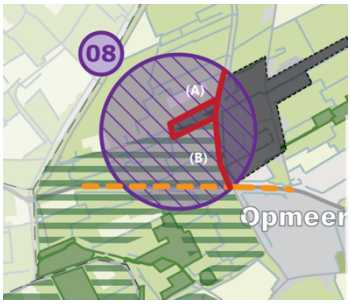

Zoekgebied 9:

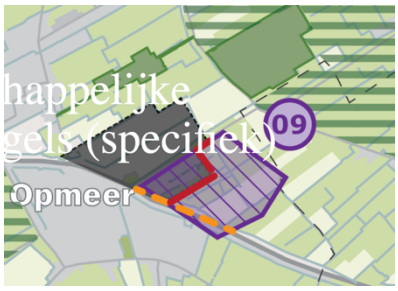

Proces naar de RES 2.0 (2024)

Hieronder een schematische weergave voor het proces in Noord-Holland met daaronder een toelichting. In het tweede of derde kwartaal van 2024 wordt aan gemeenteraden gevraagd de RES 2.0 vast te stellen: dit is alleen aan de orde als er daadwerkelijk zoekgebieden worden gewijzigd of toegevoegd.

Goed om te weten

Binnen Westfriesland denken de SED-gemeenten en de gemeente Opmeer na over aanpassingen. De gemeente Medemblik geeft aan geen wijzigingen te doen maar volop in te zetten op de zoekgebieden die er al zijn. Gemeente Hoorn voegt een zoekgebied voor wind op bedrijventerreinen toe en gemeente Koggenland zet in op één zonneweide van 66 hectare.

De stappen richting vaststellen van de RES 2.0 ziet er voor Opmeer als volgt uit:

1. In oktober wordt de raad geinformeerd over mogelijkheden en verkent het college diverse opties met de raad.
2. Medio oktober 2023 wordt per gemeente waar nodig ambtelijk een wijzigingsvoorstel op de RES 1.0 uitgewerkt.
3. Dit wijzigingsvoorstel wordt met het college besproken en na akkoord wordt dit document ambtelijk gedeeld met RES-regio NHN. Hiermee is stap 2 in het RES 2.0-proces dan afgerond.
4. Daarnaast worden de uitgangspunten voor de RES 2.0 vastgesteld inclusief een Raad Informatie Brief. Dit is stap 1 in het RES 2.0 proces (dit is een uitgesteld besluit omdat de Raadsinformatie brief ongeveer gelijk opliep met het besluitvormingentraject beleidskaders, dat zou verwarrend werken.
5. In maart 2024 start de bestuurlijke besluitvorming voor de RES 2.0, waarbij er ruimte is voor debat in de commissie. Naast aanpassingen van zoekgebieden is er ruimte om de beleidskaders voor zon en wind aan te passen of bij te stellen.

Urgentie: haalbaarheidsrisico's voor het bod voor 2030

De zoekgebieden in Westfriesland zijn stuk voor stuk geanalyseerd: wat is er mogelijk als het gaat om zonneweides, passend binnen de bestaande wet- en regelgeving en de beleidskaders?

Daaruit blijkt dat er in theorie precies voldoende zonneweides gerealiseerd zouden kunnen worden om aan het bod te voldoen: ongeveer 300 hectare in Westfriesland. Echter, in deze analyse is dan nog geen rekening gehouden met risico's voor de haalbaarheid, het draagvlak en de bereidheid van grondeigenaren om zonneweides te ontwikkelen. Het zou kunnen zijn dat slechts de helft van het aantal beoogde zonneweides daadwerkelijk ontwikkeld kan worden. De conclusie is dan logischerwijs dat we met de huidige zoekgebieden en het potentieel aan zon opwek, het bod voor 2030 niet gaan halen.

Bij de vaststelling in de raad van de Beleidskaders heeft de raad aangegeven dat het stevig inzetten op verbeteren van biodiversiteit en op meervoudig gebruik belangrijk is. Uit gesprekken met initiatiefnemers blijkt dat deze kaders ertoe kunnen leiden dat zonneweides niet meer levensvatbaar te krijgen zijn. Ook is aangegeven dat zonneweides kleiner dan 10 ha geen goede businesscase hebben tenzij de grond vrijwel gratis beschikbaar komt, pas bij een omvang van ca. 13 ha is er een businesscase op te ontwikkelen.

Daarnaast heeft het Rijk een streep in het zand gezet, zie dit nieuwsbericht van 6 juli 2023 op Nu.nl:

https://www.nu.nl/klimaat/6271206/kabinet-wil-zonnepanelen-niet-meer-in-weilanden-maar-wel-op-parkeerplaatsen.html

Al deze factoren leiden ertoe dat Westfriesland het bod van 0,7 TW in 2030 (met 49% CO2- reductie) niet kan waarmaken. Bovendien geeft een doorkijkje naar 2040 (waarbij we energieneutraal willen zijn) aan dat de opgave minimaal het dubbele is, met 1,4 TW (met 100% CO2-reductie).

De vraag is hoe gaan we onze ambitie wél waarmaken?

Mogelijke denkrichtingen voor toekomst

Met de huidige zoekgebieden en alleen zon opwek worden de RES-doelen in 2030 niet behaald. Welke oplossingen ziet u om de afspraak van 0,7 TW na te komen?

Verkenning voor nader draagvlak voor zonopwek

Het meervoudig gebruik van zowel agrarische grond als grond in het algemeen vraagt om het financieren van een onrendabele top. Hoe daarmee om te gaan is een bestuurlijke vraag.

Voorbeelden van meervoudig gebruik:

- Zonnepanelen boven parkeerplaatsen en fietspaden
- Zonneweides ruim opgezet met veel natuurwaarde
- Zonneweides in waterbergingen of dijktalud

Verkenning voor nader draagvlak voor windopwek:

In Westfriesland is nauwelijks sprake van windopwek. Eén standaard landwindmolen van 5MW (kleiner worden ze vaak niet meer ontwikkeld) staat gelijk aan 18 ha zonneweide. En zonneweide levert 900 uur per jaar energie terwijl een windmolen meer dan 3000 uur per jaar opwekt (een windmolen heeft 2000 vollast-uren).

Mogelijke vragen en denkrichtingen:

- Het idee om een ‘recreatief’ energiepark te ontwikkelen ronde de Veken 4 waarbij middelgrote windmolens en zonnepanelen en natuur een buffer zijn tussen industrie en het landschap.
- Kunnen we in Westfriesland één windpark ontwikkelen in plaats van op diverse plaatsen windmolens plaatsen? Met ongeveer negen windmolens is het bod voor 2030 geborgd.
- Accentueer het landschap met de windmolens zoals de Westfriese Omringdijk, de Langerijs?
- Uitbreiding van de plekken waar al een reeks windmolens staat (zoals in Hollands Kroon), zodat de horizon niet veel verandert.
- Plaatsen van windmolens in de buurt van- of op bedrijventerreinen. Vaak is er bij ondernemers behoefte aan grootschalige opwek, denk bijvoorbeeld aan Het Grootslag.
- Windmolens in het IJsselmeer; een strategische plek zoeken.
- Windmolens toch lokaal inpassen op basis van de richtlijnen van het Rijk (kaders voor geluidseisen en hinder van slagschaduw) in plaats van een afstandseis.

Vorm, een presentatie met voorbeelden waarover het gesprek, vragen en gedachten gedeeld worden. Voor de presentatie wordt een landschapsarchitect (Clim Soree) uitgenodigd om diverse gedachten te delen. De presentatie zal naderhand met de raad worden gedeeld.